

Exam. Code : 103201

Subject Code : 1075

B.A./B.Sc. 1st Semester

**DRUG ABUSE : PROBLEM, MANAGEMENT AND
PREVENTION**

(Problem of Drug Abuse)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—50

Note :- There are **EIGHT** long answer type questions of equal marks. Candidates are required to attempt **FIVE** questions, selecting at least **ONE** question from each Section. The **FIFTH** question may be attempted from any Section.

SECTION—A

1. Write a note on the problem of Drug Addiction in Punjab.
2. Define drug abuse and classify drugs on different basis.

SECTION—B

3. Describe relationship between Anti-national activities and Drugs Abuse.
4. What is the impact of Drug Abuse on Society ?

SECTION—C

5. What is the role of Drug De-addiction centers for the prevention of Drug Abuse ?
6. Describe the various steps involved in management of drug abuse.

SECTION—D

7. What is the role of Psycho-Social Counselling in the prevention of Drug Abuse ?
8. Write a note on the Family Support and group therapy in the prevention of Drug Abuse.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅੱਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਗ—ੳ

1. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਦੀ ਸੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।
2. ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਅ

3. ਵਿਰੋਧੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
4. ਸੋਸਾਇਟੀ 'ਤੇ ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ?

ਭਾਗ—ੲ

5. ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ?
6. ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਕਦਮਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਸ

7. ਡਰਗ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਸਾਈਕੋ-ਸੋਸ਼ਲ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ?
8. ਡਰਗ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਇਲਾਜ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਪ੍ਰश्नपत्र में समान अंकों के आठ प्रश्न दिए गए हैं। परीक्षार्थी प्रत्येक भाग में से कम से कम एक प्रश्न का चयन करते हुए पांच प्रश्न करें। पांचवां प्रश्न किसी भाग में से किया जा सकता है।

भाग—क

1. पंजाब में ड्रग लत की समस्या पर एक नोट लिखें।
2. ड्रग के दुरुपयोग को परिभाषित करें और विभिन्न आघातों पर दवाओं को वर्गीकृत करें।

भाग—ख

3. विरोधी राष्ट्रीय गतिविधियों और ड्रग दुरुपयोग के बीच संबंधों का वर्णन करें।
4. समाज पर ड्रग दुरुपयोग का क्या असर है ?

भाग—ग

5. ड्रग दुरुपयोग की रोकथाम के लिए ड्रग डी-एडिक्शन सेंटर की क्या भूमिका है ?
6. नशीली दवाओं के दुरुपयोग के प्रबंधन में शामिल विभिन्न कदमों का वर्णन करें।

भाग—घ

7. ड्रग दुरुपयोग की रोकथाम में साइको-सोशल काउंसलिंग की क्या भूमिका है ?
8. ड्रग दुरुपयोग की रोकथाम में पारिवारिक सहायता और समूह चिकित्सा पर एक नोट लिखें।